

Flors de Bach

Eva Bach

Primer és la il·lusió, després l'esforç

De vegades per albirar o retrobar una il·lusió pot caler un esforç. Però en general, per estar disposats de debò a fer un esforç i a mantenir-lo, primer necessitem il·lusionar-nos. Per la fita que persegüim però també pel camí que recorrem per arribar-hi. Pel que ens pot oferir i pel repte que suposa.

Es diu que els joves d'avui no tenen la virtut de l'esforç però la majoria sí que la tenen quan es tracta d'una cosa que els il·lusiona i els interessa prou. En qualsevol cas, uns potser pequen per poc i altres pequen per massa. Pertanyo a una generació que s'esforça al màxim, fins i tot en el que potser no caldria. He arribat on sóc amb una bona dosi d'entusiasme, de confiança i d'esforç, i reconec el gran valor de la constància per desplegar el propi potencial i assolir l'excel·lència. Però alhora també penso que l'esforç no hauria de ser un valor absolut ni un fi en ell mateix.

L'esforç per l'esforç em resulta insípid i descoratjador. Hi ha paraules que perquè tinguin ple sentit i facin el seu efecte en les criatures hem d'amanir amb altres paraules. Esforç n'és una. També hi ha paraules que van primer i paraules que van després. Per això, abans de preocupar-me pel fet que els meus fills s'esforcin, procuro que s'il·lusionin. El meu afany no és inculcar-los l'esforç a ultrança sinó encomanar-los el goig de viure i les ganes de convertir-se en persones compromeses en la millora pròpia i de l'entorn.

Diuen que qui té un què acaba trobant el com. Si l'esforç el plantejem com una conseqüència natural de la necessitat irrenunciable d'aprendre, de créixer, de fer, de ser, de gaudir, d'avançar, de contribuir, de sentir-nos útils i realitzats, esdevindrà il·lusionant i enriquidor per si mateix. Tot i que si els meus fills aconsegueixen ser responsables i competents esforçant-se una mica menys que jo, també me n'alegraré.

Eva Bach, escriptora i pedagoga, aporta reflexions sobre la comunicació entre pares i fills a partir d'una frase que ens ajudi a educar

Flors de Bach

Eva Bach

Això que ens diem, subtitulem-ho

La comunicació entre pares i fills seria més senzilla si hi poséssim *subtítols* que traduïssin en clau emocional les coses que ens diem. Especialment, a l'adolescència. Els adolescents estan en plena efervescència emocional i els costa aturar-se a reflexionar sobre les autèntiques necessitats que bateguen rere els seus impulsos. Per això, rarament ens demanen el que vertaderament necessiten i poques vegades expressen el que realment senten. Els pares hauríem d'ajudar-los a identificar-ho. Però, tot sovint, estem tan o més verds que ells en aquest sentit. Estem desconnectats de les nostres emocions profundes o bé ens manca un vocabulari adequat i precís per expressar-les.

Maneres d'afrontar-ho

Imaginem, per un moment, que adquirim més destresa emocional i que, en comptes de cridar-los com uns desesperats, els diem: “Estic enrabiada i no és un bon moment per parlar”. En comptes d'entrar en focs creuats, dir: “Això em dol molt i requereix una disculpa per part teva”. En comptes de desconfiar o dubtar d'ells, explicar-los: “Això em preocupa i per això t'estic a sobre”. En comptes de mostrar-nos decebuts i recriminar els seus errors, dir: “T'estimo encara que t'equivoquis i estic aquí per ajudar-te”.

Si nosaltres posem llum i claredat a les nostres emocions i tenim més present la nostra manera de sentir, els nostres fills també tindran més present la seva i qui sap si, algun dia, en comptes de dir-nos “Deixa'm estar” ens diran “Segueix pendent de mi, encara que sembli que no em fas falta”. O en lloc d'emprendre-la amb nosaltres, confessaran: “Estic fet un embolic i em desfogo amb tu perquè sé que m'ho aguantas”. Imaginem, per un moment, que els uns i els altres aprenem a *subtitular* emocionalment què ens diem. El resultat pot ser una comunicació més grata, entenedora i directa al cor.

Eva Bach, escriptora i pedagoga, aporta reflexions sobre la comunicació entre pares i fills a partir d'una frase que ens ajudi a educar

Flors de Bach

Eva Bach

Ni t'aïllis ni t'anul·lis

La pressió de grup –a la qual em referia l'altra setmana– ens confronta amb una de les grans polaritats que hem d'aprendre a conjujar al llarg de la vida: el binomi jo-grup. Com s'ha de fer per ser un mateix i, al mateix temps, ser obert i permeable al grup? Com es pot mantenir un criteri personal, sense caure en l'individualisme? Com ens podem involucrar en objectius comuns, sense renunciar a la pròpia essència i alhora sense imposar-la? Malament si anem completament a la nostra i malament si acabem desdibuixats dins del grup. No ens podem aïllar completament dels altres ni tampoc renunciar a la pròpia singularitat. El repte que hauran d'afrontar els nostres fills, i que nosaltres mateixos hem de resoldre, se'ns formula amb gran claredat: “Ni t'aïllis ni t'anul·lis”. El quid de la qüestió és com aconseguir-ho. Es tracta d'un equilibri de forces realment complex i no hi ha rutes prefixades per arribar-hi ni s'aconsegueix d'una vegada per totes.

Refiar-se de la brúixola interior

Però es pot saber si ens hi estem aproximant o allunyant recorrent a la brúixola interior. Una sensació persistent de soledat, que ningú ens comprèn o que tothom està equivocat menys nosaltres poden ser senyals que ens estem aïllant, mentre que la sensació reiterada de viure d'esquena a un mateix, d'estar adulterant la pròpia essència o d'haver de silenciar la pròpia veu poden ser indicis que el grup està anul·lant o minvant el nostre potencial.

L'equilibri és difícil i delicat i segurament mai no serà perfecte. Hi haurà moments que haurem de prendre una mica de distància del col·lectiu per retrobar qui som i ser qui som, i moments que haurem de renunciar a alguna cosa de nosaltres per poder formar part i sumar forces. Tot estarà bé mentre no tinguem la sensació que estem sols o que hem hipotecat la nostra llibertat.

Eva Bach, escriptora i pedagoga, aporta reflexions sobre la comunicació entre pares i fills a partir d'una frase que ens ajudi a educar

Flors de Bach

Eva Bach

L'èxit ha de ser una conseqüència

Un grup de joves amb esperit emprenedor –paraula sacrosanta en aquests moments– es preguntaven què podien fer o inventar per tenir èxit. Tots tenien una bona preparació i unes bones habilitats personals. Se'ls veia encaparrats, obsessionats, gairebé, a tenir-ne. Tot ho miraven i ho passaven pel filtre de l'èxit. Els vaig deixar dir fins que em van preguntar: "A tu què et sembla que podria tenir més èxit?" Un ja va riure abans que els contestés. Em coneix bé i sabia que faria més èmfasi en com ho plantejaven que en la resposta. "Aquesta pregunta no sé si és la millor que us podeu fer", els vaig dir. El que havia rigut va fer cara de: "Sabia que ens diries una cosa així".

Els vaig explicar que per a mi l'èxit no ha de ser un objectiu sinó una conseqüència. Vull dir que l'accent no acostumo a posar-lo en el resultat final, sinó en el procés que cal dissenyar i recórrer per arribar-hi. La fórmula de l'èxit comença amb una sèrie de variables estrictament personals i ineludibles. La primera és que et plantegis una cosa que sàpigues fer. La segona, que t'agradi fer-la. La tercera, que t'esforcis a fer-la tan bé com puguis: ser el màxim de competent i treballar constantment per ampliar i refermar aquesta competència.

Un pas més

Només quan aquestes tres variables estan clarament perfilades, ens podem plantejar la quarta, que salta de l'àmbit personal al col·lectiu. Consisteix a pensar alguna cosa que pugui ser –o arribar a ser– socialment útil, necessària o vàlida. Encara n'hi ha una cinquena: que siguis capaç de conferir-li un toc personal que la faci especialment atractiva. Que ho facis d'una manera única i singular, amb un segell distintiu propi. I una sisena inexcusable: que ho adobis tot amb una bona dosi de fe, confiança, paciència i perseverança, ja que l'èxit sovint arriba com a resultat d'aquestes variables, però no sempre de manera automàtica ni immediata.

Hi un parell de coses segures: qui s'obsessiona amb l'èxit normalment ho passa malament o ho fa passar malament als altres, perquè es dedica a trepitjar possibles competidors. Qui se'l planteja com una conseqüència, en canvi, comença a experimentar-lo i a fer-ne petits tastets des dels primers compassos del procés.

Eva Bach, escriptora i pedagoga, aporta reflexions sobre la comunicació entre pares i fills a partir d'una frase que ens ajudi a educar

Flors de Bach

Eva Bach

Sent el que vulguis, vigila el que dius

Fa uns anys, en aquest mateix espai, vaig escriure una columna titulada “Sent el que vulguis, vigila el que fas”. Es basava en la premissa que tenim dret a sentir qualsevol cosa, però no a fer qualsevol cosa amb el que sentim. Avui afegeixo que tampoc tenim dret a dir segons què, i menys de qualsevol manera.

Reprimir per sistema determinades emocions no és saludable. Però expressar-les totes tal com ragen tampoc ho és. Som autèntics neòfits pel que fa a l'educació emocional i sovint hem de desfer malentesos. Com, per exemple, que quan ens sentim malament amb algú tenim el dret i gairebé el deure de fer-l'hi saber amb totes les lletres. Diversos professors em comenten que detecten una tendència, cada cop en més nois i noies, a dir sense embuts el que senten, en nom de la seva salut i benestar emocional. Però, i el dels altres? Tenim dret a sentir-nos malament, segur. I a dir que ens sentim malament. Però, ¿tenim dret a fer sentir malament els altres perquè ens sentim malament nosaltres?

Actitud egocèntrica

Aquesta propensió a dir a l'altre com ens fa sentir, sense aturar-nos a pensar com se sentirà quan l'hi diguem, quins efectes li pot produir i si millorarà o empitjorarà les coses, en cas de conflicte, la tenen també molts adults, i de vegades és indicadora d'una actitud clarament egocèntrica. Dir obertament a l'interessat que estic molesta amb ell no sempre és el més intel·ligent ni el més ètic o empàtic que puc fer. De vegades confonem expressar les emocions amb descarregar-les sobre l'altre.

Abans de dir a una altra persona que em sento malament per alguna cosa que ha dit o ha fet, hauríem de fer-nos algunes preguntes i ensenyar als nostres fills a fer-se-les. En primer lloc, per què em sento tan malament i quina part de responsabilitat meva hi pot haver. ¿I si resulta que em sento així de malament perquè estic molt susceptible o perquè interpreto les coses pel costat dolent? També hauria de plantejar-me si hi ha alguna manera de resoldre-ho per mi mateixa. Un cop respostes aquestes qüestions, podré valorar si és oportú o no que li digui alguna cosa. I si decideixo fer-ho, aleshores em tocarà pensar com i quan l'hi dic perquè resulti assertiu i no agressiu.

Eva Bach, escriptora i pedagoga, aporta reflexions sobre la comunicació entre pares i fills a partir d'una frase que ens ajudi a educar

Flors de Bach

Eva Bach

Ets “una bona companyia”?

“El meu fill té uns amics que no m’agraden gens”, em deia una mare en un taller que vaig fer sobre adolescència. Em comentava que quan arriba a casa se’ls troba a tots escarxofats al sofà i que ni tan sols s’aixequen a saludar. Que estiguin escarxofats al sofà no em sembla preocupant, sempre que no hi estiguin tot-hora. Sé molt bé que resulta poc grata la imatge d’una colla de joves en estat semivegetatiu quan arribem a casa, després d’una jornada laboral fora, i nosaltres el sofà no el podem ni albirar perquè la jornada segueix un cop travessada la porta. Però hauríem de procurar no descarregar el cansament o el mal humor sobre ells, simplement per estar fent el que nosaltres no podem fer. Si a més a més fan com si no arribés ningú i no col·laboren en les tasques domèstiques, d’això sí que convé parlar-ne amb ells i fer-los saber què necessitem i què volem. Però de bones maneres: assertivament i no agressivament.

Pressió i personalitat

Insisteixo, no obstant, que aquests dos factors són de pa sucats amb oli al costat d’altres temors i prevencions que algunes amistats dels adolescents desvetllen en els pares. No negaré que la pressió de grup té molta força en aquesta etapa i pot acabar arrossegant-los pel que considerem *mals camins*. Però em sorprenen molt algunes coses.

La primera, que culpem els amics dels nostres fills de coses de les quals poden ser els desencadenants, però ben poques vegades en són els causants. La segona, que la majoria de pares temin que els seus fills s’ajuntin amb males companyies i no es plantegin mai la possibilitat que els seus fills puguin ser una mala companyia per als altres. I la tercera, que en comptes de maldir dels amics que no ens agraden, no ens preguntem i no preguntem als nostres fills què hi troben, en aquests amics, què els aporten de positiu. A part de recomanar-los que s’ajuntin amb bona gent, preguntem-los també si ells són una bona companyia per als altres. I mirem d’esbrinar si en aquests amics que no ens agraden hi troben coses que no els sabem donar a casa i que potser els fan molta falta a ells i a nosaltres.

Eva Bach, escriptora i pedagoga, aporta reflexions sobre la comunicació entre pares i fills a partir d’una frase que ens ajudi a educar

Flors de Bach

Eva Bach

Si vaig de col·lega no t'ajudo

No és una bona estratègia voler guanyar-se un adolescent adoptant el seu mateix llenguatge, imatge o actituds, ni dient-li que l'entendem perfectament perquè a la seva edat vam viure el mateix. Mai no pot ser el mateix, ja que jo no sóc la mateixa persona i els temps han canviat. El que sí que hi ha són una sèrie d'impulsos, motivacions, inquietuds, emocions i sentiments de fons que poden ser molt semblants, i nosaltres, que ja som adults, se suposa que hem d'haver après coses importants sobre el tema que els podem transmetre.

Etimològicament, tant la paraula *adolescent* com la paraula *adult* tenen el mateix origen. Totes dues provenen del verb llatí *adolescere*, que indica l'inici d'una acció progressiva i significa *créixer, desenvolupar-se*. *Adolescens adolescentis* és el participi present d'aquest verb i significa *el que està creixent*, mentre que *adultum* és el participi passat i significa *el que ja està crescut*. Un altre significat que donaven els romans al terme *adolescent* és aquest: *el que porta el foc d'una nova vida*, que m'agrada molt perquè atorga a l'adolescència el seu sentit d'expansió vital, de transformació i d'ideals. Res a veure amb la visió de l'adolescència com una etapa caracteritzada principalment per les mancances, que obtenim quan s'associa erròniament el terme amb el verb castellà *adolescer*.

Acompanyament i orientació

Una de les claus principals per a una bona adolescència és precisament la relació que s'estableix entre el que està creixent i el que ja està crescut, és a dir, entre l'adult i l'adolescent. El que està creixent necessita l'ajut dels que ja estem crescuts. Li cal l'acompanyament i l'orientació d'adults plenament adults, que estiguem en el nostre lloc d'adults i que exercim d'adults. És bo i convenient que estiguem connectats amb el nostre adolescent interior, però des de la nostra adultesa actual.

No farem cap bé als adolescents si per guanyar-nos la seva simpatia i aprovació anem de col·legues. Així no només no els serem útils, sinó que és probable que fem el ridícul. Per a adolescents ja els tenim a ells. Si volem ser els seus amics o col·legues anem malament, perquè d'amics i col·legues ja en tenen, però de mares i pares només ens tenen a nosaltres.

Eva Bach, escriptora i pedagoga, aporta reflexions sobre la comunicació entre pares i fills a partir d'una frase que ens ajudi a educar

Flors de Bach

Eva Bach

T'assembles a una ostra. Saps en què?

L'adolescència és meravellosa. No ho dic des de l'enyorança adulta per la joventut perduda amb què se sol dir habitualment, sinó pel ple despertar a la vida, a la sexualitat, a un mateix, als altres i al món que aquesta etapa representa. El veritable propòsit de l'adolescència és començar a preguntar-se què vull fer amb la pròpia vida i què tinc per oferir a la vida, dues grans preguntes que demanen una acurada resposta. Bona part dels vaivens en l'estat d'ànim adolescent tenen a veure amb les passions i alhora les pors que aquest tipus d'interrogants generen. Si ho tenim present mirarem amb més bons ulls l'adolescència dels fills. Els comprendrem millor i farem que es comprenguin millor a ells mateixos.

La missió principal de l'adolescent és descobrir el seu potencial personal, posar en marxa el seu propi projecte vital i trobar el seu lloc al món. La dels pares, professorat i altres adults és il·luminar aquest potencial i encaminar-los cap a fer-ne un bon ús. Encara que a vegades ens pugui semblar que no els fem falta, fins i tot que els fem nosa, el nostre acompanyament i la confiança que tenen alguna cosa bella i bona a oferir són indispensables perquè l'adolescència pugui ser ben resolta.

Final d'etapa?

Em trobo amb molts pares i mares que afronten amb tristor l'adolescència dels seus fills. La veuen com el final d'una etapa meravellosa i se'ls fa difícil imaginar que la nova que comença també està plena de meravelles. Es pensen que han perdut per sempre els nens adorables que han sigut els seus fills fins llavors. Són pares posseïts per la síndrome que diu "Jo tenia un osset de peluix i ara tinc un cactus". I normalment no és així.

En el pitjor dels casos tenen una ostra amb una perla dins, esperant que algú la descobreixi. Som nosaltres els que els hem de fer saber que la tenen i que ha arribat l'hora de treure-la i fer-la brillar. Però perquè pugui emergir amb força hem de creure que existeix de debò, hem de saber veure-hi més enllà de l'agitació emocional pròpia d'aquesta edat, que moltes vegades ens confon i ens fa dubtar. Si estem convençuts que hi és, gairebé segur que hi serà. La confiança adulta és l'autèntica clau dels tresors ocults adolescents.

Eva Bach, escriptora i pedagoga, aporta reflexions sobre la comunicació entre pares i fills a partir d'una frase que ens ajudi a educar

Flors de Bach

Eva Bach

Conservem aquestes meravelles

Fa uns dies feia esment dels pares i mares d'adolescents que estan tristos perquè temen haver perdut per sempre les criatures encantadores que eren els seus fills durant la infantesa. En les xerrades i formacions que imparteixo, procuro ajudar-los a adonar-se que no és així, que el nen o la nena que van ser els seus fills, com el nen o nena que han sigut ells mateixos i que hem sigut tots, segueix viu a l'interior de cadascú. I que podem retrobar-ne espurnes en determinades mirades i en una sèrie de desitjos, impulsos, accions i actituds que ens són inspirades per aquesta part nostra que no desapareix mai i que hem de seguir alimentant i cuidant.

El nen o nena interior, plenament reconegut per la psicologia actual, representa la nostra part més vitalista, enèrgica, creativa, autèntica, intuïtiva, tendra, expansiva i tota una sèrie de qualitats més, imprescindibles per a una vida progressivament més plena i amb més qualitat humana. El concepte d'adolescent interior no està tan estès ni és tan utilitzat com el de nen interior, però és igualment necessari mantenir a dins nostre la passió, el coratge, la capacitat de somiar i de lluitar per uns ideals, l'inconformisme i l'anhel de justícia, i moltes altres capacitats pròpies d'aquesta etapa, que també ens fan bona falta per esdevenir adults més complets i integrats.

La tendresa o l'espontaneïtat no han de ser exclusives de la infantesa, de la mateixa manera que la passió o la transgressió no han de ser-ho de l'adolescència. Però, a vegades, sembla que ser adolescent hagi de suposar deixar enrere les meravelles de la infantesa i ser adult deixar enrere les meravelles de l'adolescència. Hi ha una sèrie d'emocions i qualitats que associem a etapes determinades de creixement i pensem que per passar a una nova etapa ens n'hem de desprendre. Si ho fem així, correm el risc de convertir-nos i de convertir els nostres fills en adults sense ànima i sense els recursos essencials per a una existència feliç. Mirem, doncs, el creixement de la persona com una suma. Conservem les meravelles de cada edat i impulsem els nostres fills a conservar-les. Créixer i madurar consisteix a integrar i harmonitzar les meravelles, les qualitats i la saviesa que cada una conté i ens ofereix.

Eva Bach, escriptora i pedagoga, aporta reflexions sobre la comunicació entre pares i fills a partir d'una frase que ens ajudi a educar

Flors de Bach

Eva Bach

Aprendre a demanar bé

De tant en tant continuo rebent estudiants de batxillerat que volen entrevistar-me per als seus treballs de recerca. M'ho prenc com una manera de retornar a les generacions que vénen darrere l'ajut i el suport desinteressats que jo també vaig rebre quan era joveneta, de diversos professors que em van fer de mentors. I el que continuo rebent encara ara, de persones sàvies i generoses del meu entorn. També representa una bonica oportunitat de mantenir-me en contacte amb adolescents actuals i de copsar algunes de les seves inquietuds i plantejaments vitals.

A la majoria me'ls envien els seus professors, que solen contactar prèviament amb mi per demanar-me si poden adreçar-me els alumnes en qüestió. La meva resposta sol ser un “sí” amb tres condicions. La primera, que em demanin cita amb un marge de temps ampli. La segona, que em facin arribar les preguntes que volen fer-me abans, per veure de quin tipus són, i dir-los si és al meu abast respondre-hi i si em correspon fer-ho. A vegades em fan preguntes que m'obligarien a buscar i consultar la informació i no és feina meua. El que sí que els puc dir normalment són fonts on la poden trobar. Però el treball és seu i són ells els que han de buscar-la. La tercera condició és que m'ho demanin bé.

Més d'un cop i de dos m'he trobat missatges d'alumnes que, després de presentar-se i d'exposar-me els motius pels quals es dirigeixen a mi, em diuen coses d'aquest estil: “Li envio l'entrevista i li demano que me la retorni contestada aquesta mateixa setmana”. Que es mengin el “sisplau” és el menys greu. Considero més preocupant l'exigència irrespectuosa. Que no em preguntin si vull i puc fer-ho, que donin per fet que em tenen al seu servei i que m'imposin un termini que a sobre és breu.

Una vegada més, la responsabilitat principal és nostra, dels pares i del professorat. Els hem de transmetre actituds amables i deferents, i vetllar perquè les practiquin. Si prioritzem els objectius estrictament cognitius o acadèmics, se'n va en orris un dels propòsits essencials que hauria de tenir un treball de recerca i qualsevol altra tasca escolar: que esdevingui educativa en sentit ampli. Que ensenyi no només a conèixer o a saber, sinó també a fer, a ser, a comportar-se i a relacionar-se amb exquisidesa.

Eva Bach, escriptora i pedagoga, aporta reflexions sobre la comunicació entre pares i fills a partir d'una frase que ens ajudi a educar

FLORS DE BACH SOMRIUEN? BON SENYAL!

EVA BACH
Escriptora i pedagoga

Estic esmorzant en una terrassa tranquil·la i bonica a l'aire lliure, en un país europeu. A la taula del costat hi ha una parella estrangera amb dos fills, una noia adolescent i un nen més petit. Ja és el tercer dia que coincidim i la noia, tots tres dies, ha fet cara de pomes agres, sembla no gaudir del lloc, de l'esmorzar, dels pares ni del germà. Curiosament, els pares no semblen superats per la situació. Se'ls veu calmats, sense indicis aparents de malestar. Conversen amb ella amb absoluta normalitat, encara que ella no estigui per conversar. Potser les vacances hi ajuden. Potser saben que no és res contra ells, que són actituds força comunes durant l'adolescència, tan meravellosa com estranya a vegades, i són capaços de prendre la distància emocional necessària per no embolicar la troça.

Penso també en la noia. M'imagino que deu estar plena de preguntes i d'emocions noves, de pors i d'il·lusions que encara no comprèn prou bé i que tem que no siguin compreses. I que deu trobar a faltar la seva tribu,

els seus amics. Potser es lleva de mala lluna per tot això nou que li bateja per dins i en algun altre moment del dia somriu. Me la vull imaginar somrient. No ens coneixem i no l'hi podré dir, però els nostres passos i mirades s'han creuat i li desitjo secretament que en algun instant, encara que sigui fugaç, se li il·luminin els ulls i la vida. Els somriures són sempre un bon senyal. Són la prova del nou de l'adolescència.

Quan parlo amb pares d'adolescents, els recomano que observin si els seus fills els somriuen als ulls en algun moment. I que es fixin com tracten altres persones properes que no siguin ells, com ara avis, tiets, mestres, amics de la família o criatures petites. Si els tracten bé, poden estar tranquils, per més que els confrontin. Vol dir que els seus fills són intel·ligents i fan la guitza a qui saben que poden i toca fer-la. Si es reserven les sortides de to i els despropò-

sits per als pares és perquè confien en nosaltres i saben que el nostre amor és un port segur. No patim si es rebel·len a casa però són capaços de somriure's des de dins i de ser amables amb els de fora. Significa que els hem fet aptes per sortir al món, i que podran fer-ho amb la tranquil·litat de saber que tenen un bon aixopluc a casa.✱

No patim si es
rebel·len a casa
però són
capaços de
somriure des
de dins i de ser
amables amb
els de fora

aracriatures

1 D'OCTUBRE DEL 2016

FLORS DE BACH

ABANS DE RES, PERSONES

Els infants no són projectes de persona o futures persones, són persones completes i de ple dret. I la seva vida es conjuga en present i no només en futur. Sovint ens ho hem de recordar de bell nou i corregir la tendència a parlar-ne com a projectes que algun dia seran però que encara no són. I exactament el mateix passa amb l'adolescència. Moltes vegades avantposem l'adolescència a les persones dels adolescents. Diem “Vosaltres, els adolescents” perquè els mirem des de “Nosaltres, els adults”, i d'aquesta manera se'ns desdibuixa el que ens uneix més profundament i podria ajudar-nos a comprendre'ns millor: la nostra condició comuna de persones.

Els adolescents es fan preguntes sobre la vida i els grans temes de la vida: l'amor, el desamor, la mort, l'enamorament, la sexualitat, l'amistat, el treball, els diners, la felicitat, la justícia, la injustícia i tants altres. Els interessen molt més del que sembla i volen formar-se'n una idea i opinió pròpies. A vegades, la seva manera d'atansar-s'hi és tan intensa, tan extrema, tan poc convencional –fins i tot amoral–, que molts adults la cataloguen un xic despectivament com a “coses d'adolescents”. No s'adonen, segurament, que es tracta d'una expressió desafortunada, que fa passar el que és essencial per esbojarrat o intranscendent, i que pot portar els adolescents a desconfiar de nosaltres i a la llarga a desencantar-se de la vida.

L'adolescència, com totes les etapes, té les seves meravelles i les seves dificultats. I, com totes, s'ha de viure intensament i assaborir tant com es pugui. Ha de servir per conèixer-se millor i per créixer interiorment, per desvetllar nous potencials, per construir noves fortaleces, per viure noves aventures i omplir-se les butxaques de noves troballes i nous tresors.

Per tot plegat ens convé tenir ben present que els adolescents són persones, abans que adolescents. I que moltes de les coses més importants que els passen no són coses d'adolescents sinó coses de persones, d'éssers humans que desperten a la vida, que volen estimar-se la vida i que volen ser estimats. Ho volen i ho necessiten com totes les persones. Tots necessitem sentir que som vàlids i que la vida és bonica, per tenir ganes de fer alguna cosa bonica amb la pròpia vida. Quin sentit tindria l'esforç, si no? ✖

EVA BACH
Escriptora i pedagoga

aracriatures

15 D'OCTUBRE DEL 2016

FLORS DE BACH

¿I SI AFEGIM QUE POT SER BONIC?

Conec alumnes de primer de batxillerat que van arribar a casa amb els ànims per terra els primers dies de curs. Els discursos de benvinguda dels seus professors havien consistit a fer-los saber que els esperen els dos anys més durs i difícils de les seves vides. No censuro que els professors alertin els alumnes de les dificultats que es poden trobar durant el curs. Tenen el deure de fer-ho i és bo que ho facin. Les coses no cauen del cel. O potser sí, a vegades, però gairebé sempre cal haver adobat i cultivat els camps abans.

El problema no és què es diu sinó com es diu i des d'on es diu, amb quins sentiments de fons i amb quins propòsits i intencions. A la nostra generació també ens deien coses semblants. L'any que vaig fer el COU, els professors ens van advertir seriosament que hauríem de treballar i esforçar-nos molt, que tot el curs estaria orientat a la selectivitat i marcat per la selectivitat, que el temari era llarg i dens i el calendari massa curt. Però ens ho deien rostres amables que no volien fer-nos por, sinó aptes per al que ens esperava. Ens ho deien professionals impecables i compromesos que ens van saber transmetre, cada un a la seva manera i en la seva mesura, el seu amor pel saber, per aprendre, per les humanitats, per l'art, per les persones, per la vida. Persones amb cor que van deixar petjades inesborrables en els nostres. Tenim un greu problema si tot això, que hauria de ser normal, ho veiem com a extraordinari i en diem estar de sort.

Un altre problema és quan els pares, en lloc d'encoratjar els fills a preparar-se i a certificar la seva competència per poder canviar el que cal canviar i millorar en el món, els compadim i els sobreprotegim. Sens dubte que hem de demanar i d'adoptar nosaltres també una nova manera de comunicar emocionalment que sigui ressonant, afectiva i efectiva alhora. Però també ens toca enfortir els nostres fills per resistir les dificultats, perquè resistir-les els enfortirà. Mentrestant, els professors que pensin de debò que aquests dos anys de batxillerat són tan espantosos, que es comencin a plantejar que també poden ser bonics. Si no són capaços de fer-ho, que s'ho facin mirar. Qui no sigui capaç de veure i transmetre que la vida és bonica, encara que a vegades sigui complicada, no és prou apte per educar.✕

EVA BACH

Escriptora i pedagoga

aracriatures

29 D'OCTUBRE DEL 2016

FLORS DE BACH MÉS QUE RENYAR-LA, LA FELICITARIA

La filla gran es vol quedar tota sola a veure una pel·lícula que fan a la tele divendres al vespre i que s'acaba cap a la una de la matinada. Els pares no la deixen quedar. Troben que s'acaba massa tard i li diuen que se'n vagi a dormir, com la resta de la família. La noia diu que sí, però es queda a veure-la sense que els pares ho sàpiguen. L'endemà els pares se n'assabenten. Es disgusten perquè els ha faltat a la paraula. A la filla li sap greu haver-los disgustat. Els pares es pregunten què s'ha de fer en aquestes situacions. Veure la filla penedida ha fet que no l'hagin castigat, però dubten de si han fet bé.

És propi i natural de l'adolescència que els fills desobeeixin algunes normes imposades pels progenitors. Els adolescents transgredeixen i, de fet, han de transgredir. I potser els hauríem de felicitar quan ho fan en qüestions tan innòcues i intrascendents com aquestes, que no comporten cap gravetat ni representen cap perill. Però molts pares i mares ens ho prenem a la valenta i convertim en un drama una qüestió que no ho és. Decebut perquè els fills no han complert amb la seva paraula, tendim a renyar-los i a dir-los que ja no podem confiar en ells.

Hem de dir-los que complir amb la paraula que donem és molt important, esclar que sí. I que si bé en aquest cas no ha tingut conseqüències greus, en altres pot comportar-nos problemes. Però el més important no és mantenir invulnerats els principis dels pares, sinó atendre els sentiments dels fills, saber veure els motius de fons que han impulsat la transgressió. En el cas d'aquesta noia, no hi havia cap voluntat de desafiar els pares, sinó un desig lícit i natural, que comença a aparèixer en aquesta edat, de gaudir d'un trosset de llar per a ella sola quan tothom dorm, de tastar una intimitat quasi màgica amb la nit, d'experimentar noves sensacions que la fan sentir gran i que també ens agraden als grans. Segurament també de poder fer com els amics i comentar-ho amb ells.

En aquestes ocasions, en comptes de renyar-los, potser serà millor fer-los saber que ho sabem i que a nosaltres també ens agrada. S'adonaran que els sabem veure per dins, se sentiran compresos i legítims en comptes de censurats o jutjats, i de passada guanyarem autoritat per ensenyar-los a evitar altres tipus de transgressions que són força més serioses i gens desitjables.✖

EVA BACH
Escriptora i pedagoga

aracriatures

29 D'ABRIL DEL 2017